

Pedeset godina vjerničkoga rada

Marijana Jakovljević
majakovljevic@gmail.com

Vrlo rijetka i iznimno vrijedna obljetnica – pedeset godina vjerničkoga rada u duhu Drugoga vatikanskoga koncila mr. sc. Ljiljane Matković-Vlašić – svečano je obilježena i proslavljena u Zagrebu 19. siječnja 2016. godine u organizaciji Kršćanskoga akademskog kruga, Kršćanske sadašnjosti i Hrvatskoga kulturnoga društva *Napredak*.

Znakovito, bilo je to u vrijeme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, jer je Ljiljana Matković-Vlašić u okviru svoje aktivne, svesrdne i svestrane angažiranosti u Crkvi kao prava, iskrena vjernica laikinja uvijek bila i jest jako ekumeniski i međureligijski zauzeta. Uvijek je vrlo hrabro progovarala i pisala o situaciji u Crkvi, položaju laika, ekumenizmu i mirotvorstvu i drugim temama u časopisima *Crkva u svijetu*, *Marulić*, *Nova prisutnost*, *Obnovljeni život*, *Telegram* te u obiteljskoj reviji *Kani*, a utemeljila je i uređivala glasilo *Mirotvorni izazov*. Bila je pokretačica nekih inicijativa i udruga i njihova zauzeta članica, kao što su Udruga za vjersku slobodu, Kršćanski mirovni krug, Svjetski molitveni dan žena te Kursiljo.

Također je znakovito da je vjeroučitelj u djetinjstvu Ljiljane Matković-Vlašić bio Franjo Šeper, kasnije zagrebački nadbiskup, kardinal i prvi predstojnik obnovljene Kongregacije za nauk vjere. On je svojom jednostavnošću i toplinom pristupa, te posudbom vrijednih knjiga, utjecao na njezin duhovan razvoj i djelovanje.

Ljiljana Matković-Vlašić rođena je u Zagrebu 1938. godine, gdje je diplomirala i magistrirala romanistiku na Filozofskom fakultetu. No ona je i umjetnica – slikarica i pjesnikinja. Stoga je na proslavi *zlatne obljetnice* predstavljena njezina najnovija knjiga sabranih pjesama *Budi bez svega, živote* u izdanju Kršćanske sadašnjosti. Vrlo nadahnuto i vješto, iznoseći važne trenutke iz slavljeničine biografije, govorila je i kroz program vodila Katica Knezović. Lijep glazbeni doprinos dale su dvije mlade glazbenice – skladateljica i flautistica Buga Bosanac i pijanistica Josipa Bartovčak – izvodeći Bugine skladbe. Tomu se pridružio i Anton Šuljić pjevajući vlastite pjesme uz gitaru na stihove Tagore i Ujevića, a stihove iz promovirane zbirke recitirala je Alka Pintarić.

Javni vjernički rad Ljiljane Matković-Vlašić počinje 1966. godine suradnjom u časopisu *Svesci – Kršćanska sadašnjost*, čiji je glavni urednik bio Tomislav Janko Šagi-Bunić, a ona je s Josipom Turčinovićem bila pomoćna urednica. Kršćanska sadašnjost objavila je nekoliko njezinih knjiga pjesama, eseja i prijevoda. Upravo je o toj dugogodišnjoj suradnji sustavno izlagao pomoćnik ravnatelja Kršćanske sadašnjosti Anton Šuljić. O vjerničkom sudjelovanju u pokretu Kursiljo – Mali tečaj kršćanstva i važnosti njezina svjedočenja govorio je Andrija Vrane, njegov dugogodišnji voditelj u Hrvatskoj.

Pjesništvo Ljiljane Matković-Vlašić analizirao je književni kritičar Đuro Vidmarović, uspoređujući je s Ankom Petričević i pronalazeći utjecaj egzistencijalizma Sorena Kierkegaarda, te poveznice sa slikarstvom. Istaknuo je:

»Ljiljana Matković-Vlašić veliko je ime u hrvatskom katoličkom pokretu nakon Drugoga vatikanskog sabora, osobito u krugu hrvatskih intelektualaca okupljenih oko Kršćanske sadašnjosti i pokreta Religija za mir.«

Promovirana zbirka pjesama *Budi bez svega, živote* sadrži i šest reprodukcija autoričinih slika. Akademsko slikarica Dorica Matjan naglasila je da bi valjalo samozatajan likovni rad naše slavjenice stručno valorizirati i izložiti ga. A njezino bavljenje slikarstvom, koje joj je postalo velika ljubav, također ima znakovitosti, i to dvije naizgled slučajne: jedan zidni kalendar i susret s našim velikim slikarom Vilimom Svečnjakom kod kojega je potom tri godine išla na poduku.

O angažiranom crkveno-društvenom pisanju i radu Ljiljane Matković-Vlašić, posebice ulozi ženâ i laika u Crkvi, u svojem je tekstu vrlo temeljito iznijela Rebeka Jadranka Anić. Poglavitito je analizirala knjigu *Žena i Crkva*, koja je izašla u dva izdanja, te *Velike žene Staroga zavjeta* i *Laici u prvim ili zadnjim redovima*. Naglasila je da »kada se bude pisala povijest feminističke teologije u Hrvatskoj, Ljiljana Matković-Vlašić bit će nezaobilazna«.

Navedimo i ponešto od onoga što sama slavjenica kaže o pjesništvu i slikarstvu kojima se i sama bavi, ali piše i prikaze i recenzije drugih umjetnika. Za nju je u poeziji najvažniji ritam i aliteracija, zvukovi suglasnika, a za vlastito stvaranje – i poezije i slika – mora biti duboko ganuta, upravo potresena. Autorica kaže:

»Poezija je za mene bljesak spoznaje, amalgam misli i riječi, često važna podudarnost glasova, uvijek kristalizacija početnog impulsa. Poezija je vraćanje sebi, svojoj dubini, svojoj svijesti i podsvijesti. Ona je spašavanje smisla i ljepote. Poezija je uvijek neko unutarne oslobađanje, proširivanje životnih ograničenosti, trijumf nad sudbinom. Prava poezija uvijek je zgusnuto iskustvo.«

Evo i nekoliko njezinih misli o slikarstvu, i to iz *Nove prisutnosti* u brojevima 1 iz 2013. i 2 iz 2014. godine.

»Slikarstvo nije puko pravljenje slika... To je pronicanje u životne istine, poniranje u dubine ne samo vidljive nego i nevidljive stvarnosti... Slikarstvo je za mene uvijek odraz radosti življenja. Teško da bi mi slikanje moglo biti profesija,

ali način življenja svakako. Ne mogu zamisliti serijsko pravljenje slika kao ni serijsko pisanje knjiga... Danas, pri kraju svojega životnog puta, drago mi je što sam u svojem domu okružena slikama koje sam godinama stvarala. One, kao i nekoliko kipova koje sam učinila u Svečnjakovu ateljeu, zrače mi energijom koju sam u njih uložila. Zar mogu klonuti, zar mogu pomisliti kako su napori bili uzaludni uz ta platna, te akvarele...? To je poput prekrasne glazbe koja me pratila kroz život. Da, rado povezujem slikarstvo s glazbom, iako držim da klasičnu glazbu ne može nadmašiti nijedna druga umjetnost.«

O svojoj nam je *zlatnoj obljetnici* rekla:

»Sada, kada razmišljam o svojem jubileju od pedeset godina, mogu reći da mi je bilo važno podupirati sve inicijative koje su služile dobru. Uvijek sam mnogo držala do osobnih susreta. Nije mi nikada bilo teško prekidati posao koji sam radila, kada me je netko tražio. Dogovore nikad ne zaboravljam. Voljela bih sve tako dobro pamtititi kao dogovore. Možda je to zato što su mi ljudi jako važni.«

Sve napisano u ovom tekstu samo su iskrice koje ukazuju na bogat i svestran angažiran vjernički, duhovan, ekumenski i mirotvoran rad, te pjesničko i likovno stvaralaštvo Ljiljane Matković-Vlašić. Bilo bi dobro da budu poticaj na nova i dublja istraživanja njezina cjelokupnog djelovanja koja će iznjedrili nova osvjetljenja i spoznaje.